

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

SIMULTANINĖ KEPENŲ IR INKSTO TRANSPLANTACIJA: KLINIKINIS ATVEJIS IR LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorė. Rasa VEPŠTAITĖ, III kursas.

Darbo vadovas. gyd. dr. Mindaugas KVIETKAUSKAS, VUL SK Abdominalinės chirurgijos centras.

Darbo tikslai: Pristatyti pirmąją Baltijos šalyse simultanineį kepenų ir inksto transplantaciją. Atlikti literatūros apžvalgą susijusia tema.

Darbo metodika. Klinikinio atvejo pristatymas ir literatūros šaltinių analizė. Naudota paieškos sistema „Google Scholar“ bei duomenų bazės: „PubMed“, „ClinicalKey“, „ScienceDirect“.

Ivadas. Simultanineį kepenų ir inksto transplantacija – lyginant su kito tipo multiorganinėmis transplantacijomis, atliekama retai – Europoje ir JAV kasmet atliekama iki kelių šimtų tokio tipo operacijų. Baltijos šalyse tokia transplantacija pirmą kartą atlikta 2023 m. spalio mėnesį Vilniaus universiteto ligoninėje Santaros klinikose pacientei su autosominės recesyvinės policistinės inkstų ligos (ARPIL) sindromu.

Atvejo aprašymas. 20 metų amžiaus pacientei nuo naujagimystės diagnozuota ARPIL. Jos dažnis Europoje 1:20000, liga išsivysto dėl mutacijos PKHD1 gene (6 chromosomoje). Gydomo eigoje pacientei taip pat diagnozuota su ARPIL asocijuota įgimta kepenų fibrozė/cirozė ir biliarinė disgenezė. Inkstų policistozės fone išsivystė 5 stadijos lėtinė inkstų liga. Esant galutinei inkstų ligos stadijai, priklausomybei nuo dializių, lėtinei kepenų ligai ir dažniems cholangitams, nuspręsta pacientę įtraukti į inksto ir kepenų komplekso laukiančiųjų sąrašą. 2023–10–25, atsiradus tinkamam donorui, buvo atlikta simultanine dešiniojo inksto ir kepenų transplantacija. Donoras – 43 m. vyras, kuriam diagnozuota smegenų mirtis. Operacijos eiga sklandi. Trečią pooperacinę dieną atlikta relaparotomija dėl aktyvaus kraujavimo ir subdiafragminės hematomos, spaudžiančios kairiąją kepenų skiltį. Pilvo ertmė revizituota, sėkmingai sustabdytas pulsuojuantis kraujavimo šaltinis. Inksto kraujotaka ir funkcija pooperaciniu laikotarpiu išliko normos ribose, diurezė atsistatė antrąją pooperacinę parą. Kepenų sintetinė funkcija kompensuota, bet stebimi padidėję kepenų fermentai, ypač cholestaziniai. Atmetus kraujotakos sutrikimą, latakų pažeidimą, infekcines komplikacijas, remiantis imunologinio tyrimo rezultatais, konsiliumo metu nuspręsta, jog yra ląstelinio atmetimo sąlygotas kepenų fermentų padidėjimas, todėl nuspręsta paskirti pulsterapiją metilprednizolonu. Po pulsterapijos normalizavosi kepenų fermentai, imunologinio tyrimo rezultatai. Kelis kartus stacionare gydyta dėl recidyvuojančios šlapimo takų infekcijos, kurios epizodai kartodavosi ir iki transplantacijos. Šiuo metu, praėjus beveik keturiems mėnesiams po transplantacijos, pacienės bendra būklė stabili, abu transplantatai funkcionuojantys.

Diskusija. Pagrindinė priežastis, dėl kurios atliekama kepenų ir inksto komplekso transplantacija, yra abiejų šių organų nepakankamumas. Galutinės stadijos inkstų nepakankamumas nustatomas, kai glomerulų filtracijos greitis sumažėja < 15 ml/min. Kepenų nepakankamumas vertinamas naudojant MELD–Na (angl. *Model for End–Stage Liver Disease–sodium*) prognostinę kepenų funkcijos vertinimo sistemą. Didėjant MELD–Na balui mažėja išgyvenamumo tikimybė. Apie įtraukimą į kepenų transplantacijos laukiančių sąrašą pradedama svarstyti, kai MELD–Na balų yra ≥ 15 . Išgyvenamumas po simultaniškos kepenų ir inksto transplantacijos geras. 2018 m. straipsnyje rašoma, kad JAV nacionalinio transplantacijos registro duomenimis išgyvenamumas 5 metų laikotarpyje po kombinuotos kepenų ir inksto transplantacijos buvo nuo 64 proc. iki 76 proc. 2024 m. straipsnyje aptariamas imunoprotekcinis kepenų poveikis inkstams po šių organų transplantacijos, lyginant skirtingas recipientų grupes. Vieną grupę sudarė pacientai, kuriems simultaniškos kepenų ir inkstų transplantacijos metu šie organai buvo persodinti iš to paties donoro. Kitai grupei buvo atliktos atskiros transplantacijos (iš pradžių kepenų, vėliau inksto), kurioms organai buvo gauti iš skirtingų donorų. Nustatyta, kad inksto atmetimas buvo retesnis grupei, kuri gavo organų kompleksą iš to paties donoro. Apskaičiuota, jog inksto atmetimo dažnis šiai grupei po 1 metų buvo 14%, po 3 metų 21 proc. Grupei, kuriai buvo transplantuoti skirtingų donorų organai, inksto atmetimo dažnis po 1 metų 25 proc., po 3 metų 49 proc.

Išvados. Simultaniškos kepenų ir inksto transplantacija – vienintelis gydymo būdas sergant ARPIL, bei esant su ja asocijuotai kepenų fibrozei ar cirozei. Klinikinių tyrimų duomenimis abu organus transplantuojant iš to paties donoro, organų atmetimo rizika ženkliai sumažėja, lyginat jei transplantacija atlikta iš skirtingų donorų ar ne tuo pačiu metu. Persodinant kompleksą iš to paties donoro, kepenys suteikia imunologinę apsaugą inkstams, todėl žymiai rečiau stebimas inksto atmetimas.

Raktažodžiai. Simultaniškos transplantacija; kepenų transplantacija; inksto transplantacija; autosominė recesyvinė policistinė inkstų liga.